

Λ.Κ.(μ)

Αριθμός 1299/2024

ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΠΙΚΡΑΤΕΙΑΣ

ΤΜΗΜΑ Δ΄

Συνεδρίασε δημόσια στο ακροατήριό του στις 2 Μαΐου 2023, με την εξής σύνθεση: Σπυριδούλα Χρυσικοπούλου, Αντιπρόεδρος, Πρόεδρος του Δ΄ Τμήματος, Ηλίας Μάζος, Χριστίνα Σιταρά, Σύμβουλοι, Ουρανία Νικολαράκου, Δήμητρα Μαυροπόδη, Πάρεδροι. Γραμματέας η Μαρία Τσαπαρδώνη.

Α) Για να δικάσει την από 21 Νοεμβρίου 2022 αίτηση:

του Κρίτωνα Μυγδαλά του....., κατοίκου ....., ο οποίος παρέστη με τον δικηγόρο ..... (Α.Μ. .... Δ.Σ. Θεσσαλονίκης), που τον διόρισε στο ακροατήριο,

κατά των: 1. Ιδρύματος Κρατικών Υποτροφιών (Ι.Κ.Υ.), το οποίο δεν παρέστη και 2. Υπουργού Παιδείας και Θρησκευμάτων, ο οποίος παρέστη με την Αφροδίτη Καρούκη, Πάρεδρο του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους, η οποία κατέθεσε δήλωση, σύμφωνα με το άρθρο 26 του ν. 4509/2017, περί μη εμφανίσεώς της.

Με την αίτηση αυτή ο αιτών επιδιώκει να ακυρωθούν: α) η παράλειψη των αρμοδίων οργάνων του Ιδρύματος Κρατικών Υποτροφιών (Ι.Κ.Υ.) να αποφανθεί επί του υπ' αριθμ. 33522/21.7.2022 αιτήματός του και β) η παράλειψη των αρμοδίων οργάνων του ίδιου ως άνω Ιδρύματος να αποφανθεί επί του υπ' αριθμ. 35526/6.9.2022 αιτήματός του.

Β) Για να δικάσει την από 18 Ιανουαρίου 2023 αίτηση:

του Κρίτωνα Μυγδαλά του ....., κατοίκου ....., ο οποίος παρέστη με τον δικηγόρο ..... (Α.Μ. .... Δ.Σ. Θεσσαλονίκης), που τον διόρισε στο ακροατήριο,

κατά των: 1. Ιδρύματος Κρατικών Υποτροφιών (Ι.Κ.Υ.), το οποίο δεν παρέστη και 2. Υπουργού Παιδείας και Θρησκευμάτων, ο οποίος παρέστη με την Αφροδίτη Καρούκη, Πάρεδρο του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους, η οποία κατέθεσε δήλωση, σύμφωνα με το άρθρο 26 του ν. 4509/2017, περί μη εμφανίσεώς της.

Με την αίτηση αυτή ο αιτών επιδιώκει να ακυρωθούν: α) η υπ' αριθμ. 41490/5.12.2022 πράξη του Προέδρου του Διοικητικού Συμβουλίου του Ιδρύματος Κρατικών Υποτροφιών (Ι.Κ.Υ.) και β) η σιωπηρή απόρριψη της υπ' αριθμ. 41686/7.12.2022 αιτήσεως θεραπείας που άσκησε κατά της ως άνω πράξης.

Η εκδίκαση άρχισε με την ανάγνωση της εκθέσεως της εισηγήτριας, Παρέδρου Ουρανίας Νικολαράκου.

Κατόπιν το δικαστήριο άκουσε τον πληρεξούσιο του αιτούντα, ο οποίος ανέπτυξε και προφορικά τους προβαλλόμενους λόγους ακυρώσεως και ζήτησε να γίνουν δεκτές οι

αιτήσεις.

Μετά τη δημόσια συνεδρίαση το δικαστήριο συνήλθε σε διάσκεψη σε αίθουσα του δικαστηρίου

Α φ ο ύ μ ε λ έ τ η σ ε τ α σ χ ε τ ι κ ά έ γ γ ρ α φ α
Σ κ έ φ θ η κ ε κ α τ ά τ ο ν Ν ό μ ο

1. Επειδή, για την άσκηση των κρινομένων αιτήσεων έχει καταβληθεί το νόμιμο παράβολο (ηλεκτρονικό παράβολο με κωδικό ..... για την αίτηση ακυρώσεως με αριθμό καταθέσεως ..... και ηλεκτρονικό παράβολο με κωδικό ..... για την αίτηση ακυρώσεως με αριθμό καταθέσεως .....).

2. Επειδή, με την πρώτη των υπό κρίση αιτήσεων (υπ' αριθμ. ....) ζητείται η ακύρωση της παραλείψεως των αρμοδίων οργάνων του Ιδρύματος Κρατικών Υποτροφιών (Ι.Κ.Υ.) να απαντήσουν επί των από 21.7.2022 και 6.9.2022 αιτήσεων του αιτούντος σχετικά με τη χορήγηση εγγράφων (αντιγράφων πρακτικών του Διοικητικού Συμβουλίου του Ι.Κ.Υ. και σχετικών στοιχείων). Με τη δεύτερη των υπό κρίση αιτήσεων (υπ' αριθμ. ....) ζητείται η ακύρωση α) της υπ' αριθμ. 41490/5.12.2022 πράξεως του Προέδρου του Διοικητικού Συμβουλίου του Ι.Κ.Υ. που εκδόθηκε επί των προαναφερθεισών αιτήσεων του αιτούντος και β) της σιωπηρής απορρίψεως αιτήσεως θεραπείας του αιτούντος κατά της ως άνω πράξεως του Προέδρου του Δ.Σ. του Ι.Κ.Υ.

3. Επειδή, οι ανωτέρω αιτήσεις ακυρώσεως πρέπει να συνεκδικασθούν λόγω συνάφειας.

4. Επειδή, το Ι.Κ.Υ. αποτελεί, σύμφωνα με το άρθρο 3 παρ. 1 του ν.δ. 4434/1964 (Α' 217), αποκεντρωμένη υπηρεσία του Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων (βλ. ΣτΕ 697/2018) και δεν έχει την ικανότητα να είναι διάδικος και να διεξάγει αυτοτελώς τις δίκες που το αφορούν. Συνεπώς, στην παρούσα δίκη νομιμοποιείται παθητικώς ο Υπουργός Παιδείας και Θρησκευμάτων (βλ. ΣτΕ 1679/1999, 42/1997).

5. Επειδή, ο Κώδικας Διοικητικής Διαδικασίας που κυρώθηκε με το άρθρο πρώτο του ν. 2690/1999 (Α' 45) ορίζει στο άρθρο 5 [το οποίο κωδικοποιήθηκε στο άρθρο 1 του Κώδικα Πρόσβασης σε Δημόσια Έγγραφα και Στοιχεία που καταρτίσθηκε με το π.δ. 28/2015 (Α' 34)] τα εξής: «1. Κάθε ενδιαφερόμενος έχει το δικαίωμα, ύστερα από γραπτή αίτησή του, να λαμβάνει γνώση των διοικητικών εγγράφων. Ως διοικητικά έγγραφα νοούνται όσα συντάσσονται από τις δημόσιες υπηρεσίες, όπως εκθέσεις, μελέτες, πρακτικά, στατιστικά στοιχεία, εγκύκλιες οδηγίες, απαντήσεις της Διοίκησης, γνωμοδοτήσεις και αποφάσεις. 2. ... 3. [όπως η παράγραφος αυτή τροποποιήθηκε με το άρθρο 8 παρ. 2 του ν. 2880/2001 (Α' 9)] Το κατά τις προηγούμενες παραγράφους δικαίωμα δεν υφίσταται στις περιπτώσεις που το έγγραφο αφορά την ιδιωτική ή οικογενειακή ζωή τρίτου, ή αν παραβλάπτεται απόρρητο το οποίο προβλέπεται από ειδικές διατάξεις. Η αρμόδια διοικητική αρχή μπορεί να αρνηθεί την ικανοποίηση του δικαιώματος τούτου αν το έγγραφο αναφέρεται στις συζητήσεις του Υπουργικού Συμβουλίου, ή αν η ικανοποίηση του δικαιώματος αυτού είναι δυνατόν να δυσχεράνει ουσιωδώς την έρευνα δικαστικών, διοικητικών, αστυνομικών ή στρατιωτικών αρχών σχετικώς με την τέλεση εγκλήματος ή διοικητικής παράβασης. 4. Το δικαίωμα των παρ. 1 και 2 ασκείται: α) με μελέτη του εγγράφου στο κατάστημα της υπηρεσίας, ή β) με χορήγηση

αντιγράφου ... 5. ... 6. [όπως η παράγραφος αυτή αντικαταστάθηκε με το άρθρο 11 παρ. 2 του ν. 3230/2004 (Α' 44)] Η χρονική προθεσμία για τη χορήγηση εγγράφων κατά τις παραγράφους 1 και 2 ή την αιτιολογημένη απόρριψη της σχετικής αίτησης του πολίτη είναι είκοσι (20) ημέρες». Κατά την έννοια των ανωτέρω διατάξεων, ερμηνευομένων εν όψει του άρθρου 10 παρ. 3 του Συντάγματος, η υποβολή από τον διοικούμενο που έχει εύλογο ενδιαφέρον αιτήματος προς τη Διοίκηση να λάβει γνώση διοικητικών εγγράφων, συνιστά άσκηση δικαιώματος που αναγνωρίζεται από το Σύνταγμα και τον νόμο. Σε περίπτωση, επομένως, που θεμελιώνεται τέτοιο εύλογο ενδιαφέρον του διοικουμένου, με την άπρακτη πάροδο είκοσι ημερών από την υποβολή σχετικής αιτήσεως προς τη διοικητική αρχή στοιχειοθετείται παράλειψη οφειλόμενης νόμιμης ενέργειας κατά το άρθρο 45 παρ. 4 του π.δ. 18/1989 (Α' 8), παραδεκτώς, κατ' αρχήν, προσβλητή με αίτηση ακυρώσεως (βλ. ΣτΕ 1010/2021, 1265/2019, 3855/2010). Αντιστοίχως, η πράξη, με την οποία η Διοίκηση αρνείται να ικανοποιήσει τέτοιο αίτημα, έχει εκτελεστό χαρακτήρα και υπόκειται, επίσης, σε αίτηση ακυρώσεως (βλ. ΣτΕ 2125/2020, 1648/2019).

6. Επειδή, από τα στοιχεία του φακέλου της υποθέσεως προκύπτουν τα εξής: Ο αιτών υπέβαλε, στις 11.7.2022, αίτηση προς το Ι.Κ.Υ. για τη χορήγηση αντιγράφων των πρακτικών των εξής συνεδριάσεων του Διοικητικού Συμβουλίου (Δ.Σ.) του Ιδρύματος: της 13ης/7.4.2022, της 20ης/26.5.2022 και της 21ης/9.6.2022. Στην αίτηση αυτή ο αιτών εξέθετε ότι το έτος 2022 υπέβαλε αίτηση συμμετοχής σε πρόγραμμα υποτροφιών του Ι.Κ.Υ. [«Πρόγραμμα Οικονομικής Ενίσχυσης Επιμελών Φοιτητών/τριών που ανήκουν σε Ευπαθείς Κοινωνικές Ομάδες (Ε.Κ.Ο.)], το οποίο αφορούσε το ακαδημαϊκό έτος 2019-2020, κατά το οποίο ο ίδιος ήταν φοιτητής στη Νομική Σχολή του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης. Η αίτησή του για τη λήψη της υποτροφίας απερρίφθη με την από 7.4.2022 απόφαση του Δ.Σ. του Ι.Κ.Υ. (συνεδρίαση 13η/4.7.2022), ενώ σχετική ένστασή του απερρίφθη, όπως ισχυρίσθηκε, με αποφάσεις του Δ.Σ. του Ιδρύματος της 26.5.2022 (συνεδρίαση 20η.26.5.2022) και της 9.6.2022 (συνεδρίαση 21η/9.6.2022). Ζήτησε δε με την αίτησή του ο αιτών να λάβει αντίγραφα των πρακτικών των ανωτέρω συνεδριάσεων του Δ.Σ. του Ιδρύματος, προκειμένου να ασκήσει αίτηση ακυρώσεως κατά των απορριπτικών της αιτήσεώς του για τη λήψη υποτροφίας αποφάσεων. Στις 18.7.2022 το Τμήμα Υποτροφιών Προπτυχιακών Σπουδών της Διεύθυνσης Υποτροφιών του Ι.Κ.Υ. απάντησε με μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου στην από 11.7.2022 αίτηση του αιτούντος αποστέλλοντάς του αποσπάσματα των πρακτικών των συνεδριάσεων του Δ.Σ. του Ιδρύματος της 7.4.2022 και της 9.6.2022 και ενημερώνοντάς τον ότι η απόφαση του Δ.Σ. της 26.5.2022 δεν αφορούσε τη δική του περίπτωση. Στις 21.7.2022 ο αιτών υπέβαλε νέα αίτηση προς το Ι.Κ.Υ., με την οποία ζήτησε να του χορηγηθούν αντίγραφα του πλήρους κειμένου (και όχι μόνον αποσπάσματα) των πρακτικών των προαναφερθεισών συνεδριάσεων του Δ.Σ. του Ιδρύματος, χωρίς την αναγραφή των προσωπικών στοιχείων των υπολοίπων υποψηφίων. Ζήτησε, επίσης, να του χορηγηθεί και η «σχετική πρόσκληση των μελών του ΔΣ, όπου αναγράφεται και η ημερήσια διάταξη, καθώς και οποιοδήποτε άλλο έγγραφο από το οποίο προκύπτει ότι κλητεύθηκαν όλα τα μέλη του ΔΣ». Στη δεύτερη αυτή αίτησή του για τη χορήγηση εγγράφων ο αιτών ανέφερε ότι έχει ασκήσει αίτηση ακυρώσεως και αίτηση αναστολής εκτελέσεως ενώπιον του Διοικητικού Εφετείου Αθηνών κατά των σχετικών με την απόρριψη της αιτήσεώς του για τη χορήγηση υποτροφίας αποφάσεων και ότι η πρόσβαση στα ζητηθέντα έγγραφα και στοιχεία ήταν αναγκαία, προκειμένου να εξετάσει αν στοιχειοθετούνται τυπικοί λόγοι ακυρώσεως των εν λόγω αποφάσεων σχετικοί με την τήρηση των κανόνων συγκρότησης, σύνθεσης και λειτουργίας των συλλογικών οργάνων της διοικήσεως. Επίσης, στις 6.9.2022, ο αιτών υπέβαλε νεότερη αίτηση, με την οποία ζήτησε να του χορηγηθούν επιπλέον και αντίγραφα των πρακτικών που τηρήθηκαν στις συνεδριάσεις

6η/18.3.2021 και 9η/1.4.2021 του Δ.Σ. του Ι.Κ.Υ. «με θέμα την έκδοση κοινής απόφασης σχετικά με τον καθορισμό των όρων και της διαδικασίας επιλογής για τη χορήγηση προπτυχιακών υποτροφιών ακαδημαϊκού έτους 2019-2020», καθώς και της υπ' αριθμ. Φ.1/Γ/236/43811/Β1/16.4.2021 εισηγήσεως της Γενικής Διεύθυνσης Οικονομικών Υπηρεσιών του Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων σχετικά με τη δαπάνη που προκαλείται στον κρατικό προϋπολογισμό από την προκήρυξη του συγκεκριμένου προγράμματος οικονομικής ενίσχυσης φοιτητών. Η αίτηση αυτή, όπως προκύπτει από τα στοιχεία του φακέλου, έλαβε αριθμό πρωτοκόλλου 35526/6.9.2022. Εν συνεχεία και επειδή το Ι.Κ.Υ. δεν απάντησε στις ανωτέρω από 21.7.2022 και 6.9.2022 αιτήσεις του αιτούντος, ο τελευταίος υπέβαλε, στις 23.9.2022, σχετική αναφορά στον Συνήγορο του Πολίτη. Ο βοηθός Συνήγορος του Πολίτη απηύθυνε προς το Ι.Κ.Υ. την υπ' αριθμ. 324893/52737/27.9.2022 επιστολή (με αριθμό πρωτοκόλλου εισερχομένων Ι.Κ.Υ. 37063/27.9.2022), με την οποία ζήτησε ενημέρωση σχετικά με το αν ο αιτών έλαβε την απαιτούμενη πληροφόρηση εκ μέρους των υπηρεσιών του Ιδρύματος για τα από 21.7.2022 και 6.9.2022 έγγραφα αιτήματά του. Ακολούθως, ο αιτών ζήτησε και έλαβε την υπ' αριθμ. 38741/26.10.2022 παραγγελία της Εισαγγελέως Πρωτοδικών Αθηνών, με την οποία διαβιβάσθηκε στο Ι.Κ.Υ. προς αιτιολογημένη απάντηση η από 24.10.2022 αίτηση του αιτούντος για τη χορήγηση των εγγράφων, τα οποία είχε ζητήσει με την από 21.7.2022 αίτησή του προς το Ίδρυμα. Η ως άνω εισαγγελική παραγγελία περιήλθε στο Ι.Κ.Υ. στις 31.10.2022, όπως προκύπτει από την επισημείωση με τον αριθμό πρωτοκόλλου εισερχομένων του Ι.Κ.Υ. και, ακολούθως, επιδόθηκε στο Ίδρυμα, κατόπιν παραγγελίας του αιτούντος, στις 2.11.2022. Στις 22.11.2022 ο αιτών κατέθεσε στη Γραμματεία του Συμβουλίου της Επικρατείας την πρώτη των κρινομένων αιτήσεων (υπ' αριθμ.....) στρεφόμενος κατά της παραλείψεως του Ι.Κ.Υ. να απαντήσει επί των από 21.7.2022 και 6.9.2022 αιτήσεών του και να του χορηγήσει τα ζητηθέντα έγγραφα. Περαιτέρω, στις 23.11.2022, ο αιτών επέδωσε εξώδικη πρόσκληση στο Ι.Κ.Υ. για την εκτέλεση της εκδοθείσας εισαγγελικής παραγγελίας και την ικανοποίηση των από 21.7.2022 και 6.9.2022 αιτήσεών του για τη χορήγηση των ζητηθέντων εγγράφων. Επί των ανωτέρω αιτημάτων του αιτούντος για τη χορήγηση των επιμέσων εγγράφων εκδόθηκε η υπ' αριθμ. 41490/5.12.2022 πράξη του Προέδρου του Δ.Σ. του Ι.Κ.Υ., στην οποία, μεταξύ άλλων, διαλαμβάνονται τα εξής: «... σας επαναλαμβάνουμε ότι τα σχετικά αποσπάσματα των συνεδριάσεων του Διοικητικού Συμβουλίου, που αφορούν το αντικείμενο της αίτησης ακυρώσεως, σας έχουν ήδη χορηγηθεί και περιλαμβάνουν το σύνολο των στοιχείων που επιπροσθέτως αιτείσθε, λαμβάνοντας υπ' όψιν ότι δεν προκύπτει από το κείμενο των αιτήσεών σας εύλογο ενδιαφέρον σχετικά με τη χορήγηση του συνόλου των πρακτικών του Διοικητικού Συμβουλίου τα οποία επιπροσθέτως περιέχουν και προσωπικά δεδομένα, υποκείμενα στις διατάξεις του Ν. 4624/2019 ...». Στις 7.12.2022 ο αιτών άσκησε αίτηση θεραπείας κατά της ανωτέρω πράξεως, ενώ στις 9.12.2022 έλαβε νέα εισαγγελική παραγγελία για την χορήγηση των ιδίων ως άνω εγγράφων (υπ' αριθμ. 40851/9.12.2022 παραγγελία της Εισαγγελέως Πρωτοδικών Αθηνών). Η τελευταία αυτή εισαγγελική παραγγελία ανακλήθηκε, κατόπιν αιτήσεως του Ι.Κ.Υ., με την υπ' αριθμ. 22442/22.2.2023 διάταξη της Εισαγγελέως Πρωτοδικών Αθηνών. Εξ άλλου, στις 18.1.2023 ο αιτών άσκησε τη δεύτερη των κρινομένων αιτήσεων (υπ' αριθμ. ....), με την οποία στρέφεται κατά της υπ' αριθμ. 41490/5.12.2022 πράξεως του Προέδρου του Δ.Σ. του Ι.Κ.Υ. καθώς και κατά της σιωπηρής απορρίψεως της αιτήσεως θεραπείας του κατά της πράξεως αυτής.

7. Επειδή, σύμφωνα με τα ανωτέρω εκτεθέντα, με την πρώτη των κρινομένων αιτήσεων ο αιτών ζητεί την ακύρωση της παράλειψης οφειλόμενης νόμιμης ενέργειας, η οποία κατά τους ισχυρισμούς του στοιχειοθετήθηκε από την παράλειψη των αρμοδίων οργάνων του Ι.Κ.Υ. να

του χορηγήσουν τα έγγραφα και στοιχεία που είχε ζητήσει με τις από 21.7.2022 και 6.9.2022 αιτήσεις του. Εξ άλλου, ο αιτών επανέλαβε το περιεχόμενο της από 21.7.2022 αιτήσεώς του με την μεταγενέστερη από 24.10.2022 αίτηση, η οποία διαβιβάσθηκε στο Ι.Κ.Υ. με την υπ' αριθμ. 38741/26.10.2022 εισαγγελική παραγγελία, περιήλθε δε στο Ίδρυμα στις 31.10.2022, όπως προκύπτει από τα στοιχεία του φακέλου και αφού προηγουμένως είχε απευθυνθεί προς αυτό και η υπ' αριθμ. 324893/ 52737/27.9.2022 επιστολή του Βοηθού Συνηγόρου του Πολίτη. Υπό τα δεδομένα αυτά, με την πάροδο εικοσαήμερου από την περιέλευση της από 24.10.2022 αιτήσεως του αιτούντος στο Ι.Κ.Υ. και εν όψει των ενεργειών που μεσολάβησαν (επιστολή Βοηθού Συνηγόρου του Πολίτη και εισαγγελική παραγγελία), εκδηλώθηκε νέα άρνηση των οργάνων του Ιδρύματος να χορηγήσουν στον αιτούντα τα ζητηθέντα αρχικώς με την από 21.7.2022 αίτησή του στοιχεία. Η δε υπ' αριθμ. 2634/2022 αίτηση ακυρώσεως, η οποία κατατέθηκε στη Γραμματεία του Δικαστηρίου στις 22.11.2022, πρέπει να θεωρηθεί ότι ασκείται εμπροθέσμως κατά της παραλείψεως του Ι.Κ.Υ. να ικανοποιήσει τις από 24.10.2022 και 6.9.2022 αιτήσεις του αιτούντος. Περαιτέρω, με τη δεύτερη των κρινομένων αιτήσεων ζητείται η ακύρωση της υπ' αριθμ. 41490/5.12.2022 πράξεως του Προέδρου του Δ.Σ. του Ι.Κ.Υ., η οποία εκδόθηκε επί των ανωτέρω αιτήσεων του αιτούντος. Η πράξη αυτή, όπως προκύπτει από το ανωτέρω παρατεθέν περιεχόμενό της, δεν αποτελεί απλό πληροφοριακό έγγραφο, όπως αβασίμως ισχυρίζεται το Ι.Κ.Υ. με το υπ' αριθμ. 12612/6.4.2023 έγγραφο των απόψεών του, αλλά με αυτήν εκδηλώθηκε η ρητή απόρριψη των αιτήσεων του αιτούντος. Συνεπώς, η εν λόγω απόφαση έχει εκτελεστό χαρακτήρα και παραδεκτώς προσβάλλεται με την υπ' αριθμ. .... αίτηση ακυρώσεως. Αντιθέτως, απαραδέκτως προσβάλλεται με την ίδια αίτηση ακυρώσεως η σιωπηρή απόρριψη από το Ι.Κ.Υ. της από 7.12.2022 αιτήσεως θεραπείας του αιτούντος, η οποία στερείται εκτελεστού χαρακτήρα.

8. Επειδή, κατά την έννοια των ανωτέρω παρατεθεισών διατάξεων του άρθρου 5 του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας, ερμηνευομένων εν όψει του άρθρου 10 παρ. 3 του Συντάγματος που καθιερώνει υποχρέωση της Διοικήσεως να απαντά στα αιτήματα για παροχή πληροφοριών και για χορήγηση εγγράφων, ως ενδιαφερόμενος για την πρόσβαση σε διοικητικά έγγραφα νοείται όχι μόνον αυτός που θεμελιώνει συγκεκριμένο έννομο συμφέρον, αλλά και οποιοσδήποτε μπορεί, ως εκ της ιδιότητάς του, να επικαλεσθεί εύλογο ενδιαφέρον για την υποβολή σχετικού αιτήματος. Εύλογο δε ενδιαφέρον είναι εκείνο που προκύπτει, κατά τρόπο αντικειμενικό, από την ύπαρξη μιας συγκεκριμένης προσωπικής έννομης σχέσης, συνδεδεμένης με το υποβαλλόμενο αίτημα ή με το περιεχόμενο των διοικητικών στοιχείων, στα οποία ζητείται η πρόσβαση (βλ. ΣτΕ 3938/2013, πρβλ. και ΣτΕ 94/2013 Ολομ.). Σε κάθε περίπτωση, θεμελιώνεται το δικαίωμα πρόσβασης του δικαιουμένου σε διοικητικά έγγραφα, η γνώση του περιεχομένου των οποίων συνδέεται με τη δυνατότητά του να επιδιώξει την αποτελεσματική υπεράσπιση των συμφερόντων του και μάλιστα ενώπιον δικαστηρίων (πρβλ. ΣτΕ 2684/ 2010).

9. Επειδή, εν προκειμένω, ο αιτών στις από 21.7.2022, 6.9.2022 και 24.10.2022 αιτήσεις του προς το Ι.Κ.Υ. ανέφερε τους λόγους, για τους οποίους ζήτησε να του χορηγηθούν τα επίμαχα έγγραφα και στοιχεία (αντίγραφα του πλήρους κειμένου των πρακτικών των συνεδριάσεων του Δ.Σ. του Ι.Κ.Υ., κατά τις οποίες ελήφθη η απόφαση επί της αιτήσεώς του για τη λήψη υποτροφίας, καθώς και επί της σχετικής ενστάσεώς του, στοιχεία σχετικά με την κλήση των μελών του Δ.Σ. του Ι.Κ.Υ. να παραστούν κατά τις ως άνω συνεδριάσεις, καθώς και σχετικά με την ημερήσια διάταξη των συνεδριάσεων αυτών, αντίγραφα των πρακτικών των συνεδριάσεων του Δ.Σ. του Ι.Κ.Υ., κατά τις οποίες καθορίσθηκαν οι όροι του επίμαχου προγράμματος υποτροφιών και, τέλος, αντίγραφο της υπ' αριθμ.

Φ.1/Γ/236/43811/Β1/16.4.2021 εισηγήσεως της Γενικής Διεύθυνσης Οικονομικών Υπηρεσιών του Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων σχετικά με τη δαπάνη από την προκήρυξη του εν λόγω προγράμματος υποτροφιών). Συγκεκριμένα, ο αιτών εξέθεσε ότι η πρόσβαση στα στοιχεία αυτά συνδέεται με την επιδίωξη της αποτελεσματικής υπεράσπισης των συμφερόντων του σε σχέση με την απόρριψη της αιτήσεως συμμετοχής του στο προκηρυχθέν από το Ι.Κ.Υ. πρόγραμμα υποτροφιών ακαδημαϊκού έτους 2019-2020, απόρριψης κατά της οποίας, μάλιστα, άσκησε σχετική αίτηση ακυρώσεως ενώπιον του Διοικητικού Εφετείου Αθηνών. Ανέλυσε δε ειδικώς ότι επιθυμούσε την πρόσβαση στο πλήρες κείμενο των πρακτικών των οικείων συνεδριάσεων και στα στοιχεία σχετικά με την κλήση των μελών του Δ.Σ. και την ημερήσια διάταξη, προκειμένου να διακριβώσει αν στοιχειοθετούνται τυπικοί λόγοι ακυρώσεως των αποφάσεων του Δ.Σ. που ελήφθησαν κατά τις συνεδριάσεις αυτές. Περαιτέρω, τα πρακτικά των συνεδριάσεων του Δ.Σ. του Ι.Κ.Υ. και η εισήγηση Γενικής Διεύθυνσης Οικονομικών Υπηρεσιών του Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων που ζήτησε επιπλέον ο αιτών με την από 6.9.2022 αίτησή του, σχετίζονταν με το πρόγραμμα υποτροφιών ακαδημαϊκού έτους 2019-2020, στο οποίο είχε υποβάλει αίτηση συμμετοχής ο αιτών και, κατ' ακολουθίαν, με την προαναφερθείσα εκκρεμή ενώπιον του Διοικητικού Εφετείου Αθηνών αίτηση ακυρώσεώς του. Υπό τα δεδομένα αυτά, θεμελιώνεται επαρκώς το εύλογο ενδιαφέρον του αιτούντος για τη χορήγηση των ζητηθέντων εγγράφων, αφού από τα στοιχεία που επικαλέσθηκε προκύπτει η σύνδεσή τους με προσωπική υπόθεσή του και με την επιδίωξη υπεράσπισης των συμφερόντων του σε σχέση με την υπόθεση αυτή. Τα δε διαλαμβανόμενα στην υπ' αριθμ. 41490/5.12.2022 πράξη του προέδρου του Δ.Σ. του Ι.Κ.Υ. ότι στον αιτούντα είχαν ήδη χορηγηθεί τα αποσπάσματα των πρακτικών των επιμάχων συνεδριάσεων που αφορούσαν την απόρριψη της αιτήσεώς του για τη λήψη υποτροφίας και ότι δεν θεμελιώνει εύλογο ενδιαφέρον για τη χορήγηση του πλήρους κειμένου των πρακτικών του Δ.Σ., δεν συνιστούν νόμιμη αιτιολογία απορρίψεως των αιτημάτων πρόσβασης στα ζητηθέντα έγγραφα. Τούτο διότι, σύμφωνα με τα ανωτέρω εκτεθέντα, τεκμηριώνεται, κατά τρόπο αντικειμενικό, η σύνδεση των ζητηθέντων στοιχείων με την προσωπική υπόθεση του αιτούντος και, συνεπώς, ο τελευταίος είχε δικαίωμα να λάβει γνώση του περιεχομένου αυτών, προκειμένου να εκτιμήσει ο ίδιος αν τα λοιπά στοιχεία, πέραν εκείνων που του δόθηκαν, ήταν κρίσιμα για την αποτελεσματική υπεράσπιση των συμφερόντων του. Εξ άλλου, στις ένδικες αιτήσεις του αιτούντος τα ζητούμενα στοιχεία προσδιορίζονταν κατά τρόπο επαρκώς συγκεκριμένο, δεν προκύπτει δε ότι οι αιτήσεις αυτές αφορούσαν τη χορήγηση «τεράστιου όγκου εγγράφων», όπως ισχυρίζεται το Ι.Κ.Υ. με τις απόψεις του και, συνεπώς, δεν στοιχειοθετείται περίπτωση καταχρηστικής ασκήσεως του δικαιώματος πρόσβασης σε δημόσια έγγραφα. Ούτε, άλλωστε, το γεγονός ότι στο πλήρες κείμενο των πρακτικών που ζήτησε ο αιτών περιλαμβάνονταν και προσωπικά δεδομένα τρίτων προσώπων, όπως αναφέρεται στην προσβαλλόμενη πράξη του προέδρου του Δ.Σ. του Ι.Κ.Υ., κώλυε την ικανοποίηση του σχετικού αιτήματος, καθ' όσον τα αρμόδια όργανα του Ι.Κ.Υ. ώφειλαν να προβούν στις κατάλληλες ενέργειες, προκειμένου να ικανοποιήσουν το δικαίωμα του αιτούντος για πρόσβαση στα ζητηθέντα έγγραφα τηρώντας παράλληλα τυχόν υποχρεώσεις και δεσμεύσεις που απορρέουν από τη νομοθεσία για την προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, όπως λ.χ. με την απάλειψη των σημείων που αφορούσαν δεδομένα τρίτων προσώπων που δεν συνδέονταν με την περίπτωση του αιτούντος. Εξ άλλου, ειδικώς ως προς το αίτημα του αιτούντος για τη χορήγηση αντιγράφου της υπ' αριθμ. Φ.1/Γ/236/43811/Β1/16.4.2021 εισηγήσεως της Γενικής Διεύθυνσης Οικονομικών Υπηρεσιών του Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων, σε περίπτωση που τα όργανα του Ιδρύματος δεν τηρούσαν στο αρχείο τους αντίγραφο της ανωτέρω εισηγήσεως, ώφειλαν, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 4 παρ. 1 του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας,

να παραπέμψουν το σχετικό αίτημα του αιτούντος στην αρμόδια υπηρεσία του Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων για τη διεκπεραίωσή του (πρβλ. ΣτΕ 4588/2015, 4594/2015). Υπό τα δεδομένα αυτά και εφ' όσον δεν προκύπτει ότι συνέτρεχε κάποιος από τους προβλεπόμενους στην παράγραφο 3 του άρθρου 5 του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας λόγους που δικαιολογούν την άρνηση χορήγησης εγγράφων, η παράλειψη των αρμοδίων οργάνων του Ι.Κ.Υ. να χορηγήσουν στον αιτούντα τα έγγραφα και στοιχεία που ζήτησε με τις από 6.9.2022 και 24.10.2022 αιτήσεις του, η οποία εκδηλώθηκε αρχικώς με την άπρακτη πάροδο εικοσαήμερου από την υποβολή των εν λόγω αιτήσεων και εν συνεχεία με την έκδοση της υπ' αριθμ. 41490/5.12.2022 πράξεως του προέδρου του Δ.Σ. του Ι.Κ.Υ., είναι μη νόμιμη, κατά τα βασίμως προβαλλόμενα με τις κρινόμενες αιτήσεις ακυρώσεως και πρέπει να ακυρωθεί (πρβλ. ΣτΕ 3096/1988). Κατόπιν δε αυτού, παρέλκει η εξέταση των λοιπών προβαλλομένων λόγων ακυρώσεως ως αλυσιτελής.

Δ ι ά τ α ύ τ α

Συνεκδικάζει τις αιτήσεις ακυρώσεως και τις δέχεται.

Ακυρώνει την παράλειψη των αρμοδίων οργάνων του Ι.Κ.Υ. να χορηγήσουν στον αιτούντα τα έγγραφα και στοιχεία που ζήτησε με τις από 6.9.2022 και 24.10.2022 αιτήσεις του, η οποία εκδηλώθηκε αρχικώς με την άπρακτη πάροδο εικοσαήμερου από την υποβολή των εν λόγω αιτήσεων και εν συνεχεία με την έκδοση της υπ' αριθμ. 41490/5.12.2022 πράξεως του προέδρου του Δ.Σ. του Ι.Κ.Υ., κατά το αιτιολογικό.

Διατάσσει την απόδοση του παραβόλου.

Επιβάλλει στο Δημόσιο τη δικαστική δαπάνη του αιτούντος, η οποία ανέρχεται στο ποσό των χιλίων τριακοσίων ογδόντα (1380) ευρώ.

Η διάσκεψη έγινε στην Αθήνα στις 19 Φεβρουαρίου 2024

Η Πρόεδρος του Δ' Τμήματος Η Γραμματέας

Σπυριδούλα Χρυσικοπούλου Μαρία Τσαπαρδώνη

και η απόφαση δημοσιεύθηκε σε δημόσια συνεδρίαση της 20ής Σεπτεμβρίου 2024.

Η Πρόεδρος του Δ' Τμήματος Η Γραμματέας του Δ' Τμήματος

Σπυριδούλα Χρυσικοπούλου Ιωάννα Παπαχαράλαμπος

./.